

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในเครือข่ายพระธาตุมหาชัย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

Development of Training Curriculum for Enhancing Discipline and Honesty of Mathayomsuksa 2 Student in School of Pathatmahachai Group Under Secondary Educational Service Area 22

นริศรา ภูมทอง¹ พรเทพ เสถียรนพเก้า² วันเพ็ญ นันทศรี³

Narisara PhuThomthong¹, Pornthep Sthiennoppakao² and WanPhen Nanthasri³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) หาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาเอกสารและข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินหลักสูตร ระยะที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมหาชัยวิทยาคม จำนวนนักเรียน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้วิจัย ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและความซื่อสัตย์ มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 ค่าความยาก ระหว่าง 0.45–0.79 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23–0.90 และค่าความเชื่อมั่น 0.92 2) แบบประเมินพฤติกรรมด้านวินัยและความซื่อสัตย์ มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการฝึกอบรม มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมาย 2) โครงสร้างเนื้อหา 3) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผล
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า
  - 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  - 2.2 พฤติกรรมด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังการฝึกอบรม 1 เดือน สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาานวัตกรรมการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Master of Educational Administrative Innovation, Sakon Nakhon Rajabhat University

²ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Dr., Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

ผู้ติดต่อ, อีเมล : นริศรา ภูมทอง, patty_narisa@hotmail.com

รับเมื่อ 24 เมษายน 2563 แก้ไข 9 พฤษภาคม 2563 ตอปรับเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563

2.3 ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม วินัย ความซื่อสัตย์

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop a training curriculum to enhance discipline and integrity of Mathayomsuksa 2 students and 2) to investigate the effectiveness of the training curriculum enhance discipline and integrity of Mathayomsuksa 2 students. The research process was divided into 4 phases: phase 1 was the study of documents and fundamental information, phase 2 was the development of the training curriculum, phase 3 was the try-out and evaluation of the curriculum, and phase 4 was the curriculum improvement. The sample group of in the present study were 20 Mathayomsuksa 2 students at Mahachai Witthayakhom School. They were obtained through cluster random sampling. The instruments used in this research consisted were: 1) a multiple-choice test of knowledge and understanding about discipline and integrity, which provided the content validity index at 1.00, difficulty index between 0.45–0.79, discrimination index at 0.23–0.90 and the reliability value was 0.92; 2) an evaluation form on students' behaviors in discipline and integrity, which provided the content validity index at 1.00, and 3) an evaluation form on students' satisfactions towards the training curriculum, which provided the content validity index at 1.00. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and t-test (Dependent Samples).

The results were:

1. The training curriculum to enhance discipline and integrity consisted 4 components: 1) objectives; 2) content structure; 3) learning activities; and 4) measurement and evaluation.

2. The effectiveness of the training curriculum to enhance discipline and integrity of Mathayomsuksa 2 students were:

2.1 Knowledge and understanding about discipline and integrity of Mathayomsuksa 2 students after training was higher than before training with statistical significance at .05.

2.2 Students' behaviors indicated that the discipline and integrity of Mathayomsuksa 2 students, who attended the 1 month training, after training was higher than before training with statistical significance at .05.

2.3 The students' satisfactions towards the training curriculum to enhance discipline and integrity of Mathayomsuksa 2 students were at the highest level.

Keywords : Training curriculum, Discipline, Integrity

ภูมิหลัง

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศเมื่อปลายศตวรรษที่ 20 ได้ส่งผลให้โลก มีลักษณะเป็นโลกไร้พรมแดน เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกิดขบวนการโลกาภิวัตน์และโลกได้วิวัฒนาการเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ (Global Information Society) และการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม พึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันมากขึ้น การหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้ค่านิยมและประเพณีดั้งเดิมที่ฝังงอกทำละลาย สังคมไทยเผชิญวิกฤติความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีการแสวงหารายได้เพื่อสนองการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ขาดความมีน้ำใจ เกิดการแก่งแย่งเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ขาดความสามัคคี มีความขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรง ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม (แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (2555-2559) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555, หน้า 4) และในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้กำหนดนโยบายสำคัญส่วนหนึ่ง คือ ให้มีการพัฒนาบุคคลเพื่อยกระดับมาตรฐานชีวิต สาระสำคัญคือการปลูกฝังลักษณะความเป็นพลเมืองดีแก่บุคคลให้เป็นผู้มีจริยธรรมสูง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของบุคคล ชุมชน สังคม และของชาติในที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย
2. โครงสร้างเนื้อหา
3. กิจกรรมการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและความซื่อสัตย์
2. พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวินัยและความซื่อสัตย์
3. ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง 203 คน ถึงระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 8 ด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของนักเรียนโรงเรียนในเครือข่ายพระธาตุมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 (โรงเรียนในเครือข่ายพระธาตุมหาชัย, 2559, หน้า 10-12) พบว่าค่าเฉลี่ยด้านวินัยและความซื่อสัตย์อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าค่าด้านอื่น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้มีความเหมาะสมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในเครือข่ายพระธาตุมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
  - 2.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและความซื่อสัตย์ก่อนและหลังฝึกอบรม
  - 2.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวินัยและความซื่อสัตย์ก่อนและหลังฝึกอบรม 1 เดือน
  - 2.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการฝึกอบรม

วิธีดำเนินงานวิจัย

มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในเครือข่ายพระธาตุมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 431 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมหาชัยวิทยาคม ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้ห้องเรียนที่ 2/1 มีจำนวนนักเรียน 20 คน

ระยะที่ 1 การศึกษาเอกสารและข้อมูลพื้นฐาน

ได้กำหนดวิธีการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียน

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์หาประเด็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

เป็นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองโดยสร้างในประเด็นที่จำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 1.00 และผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและความซื่อสัตย์แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าระดับความยากอยู่ระหว่าง 0.45–0.79 มีค่าอำนาจในการจำแนกระหว่าง 0.23–0.90 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยและความซื่อสัตย์ ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 1.00

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการฝึกอบรม มีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 1.00

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และเมินหลักสูตรฝึกอบรม

การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมหาชัยวิทยาคม ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้ห้องเรียนที่ 2/1 มีจำนวนนักเรียน 20 คน

ระยะที่ 4 การปรับปรุงฝึกอบรม

เป็นการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมหลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้ว เพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

วิธีการรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาดำเนินการทดลอง 12 ชั่วโมง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) การหาค่าความยาก (Difficulty : p) การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อ (Discrimination : r) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที่แบบกลุ่มไม่เป็นอิสระจากกัน t-test (Dependent Samples)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใต้องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมาย 2) โครงสร้างเนื้อหา 3) กิจกรรมการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและความซื่อสัตย์ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการประเมินพฤติกรรมการมีวินัยและความซื่อสัตย์ หลังการฝึกอบรม 1 เดือน สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์

ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านวินัยและความซื่อสัตย์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมาย 2) โครงสร้างเนื้อหา 3) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยยึดหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการด้านหลักสูตร เช่น Tabá (1962, p. 80) Tyler (1950, p. 11) โดยเริ่มต้นจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมจริยธรรม และความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียน เพื่อหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียน นำมากำหนดจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมหลังจากนั้นจัดทำร่างหลักสูตร ตรวจสอบหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2548, หน้า 50) ได้กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า จำเป็นต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา การศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และทฤษฎีการเรียนรู้ ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม และข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและเนื้อหาวิชา และผลการตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) ในขณะที่วัดความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรในแต่ละด้านเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความสอดคล้องมากกว่า .50 ทุกประเด็น หมายความว่าองค์ประกอบของร่างหลักสูตรฝึกอบรม มีความสอดคล้องกันทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการด้านหลักสูตร ได้แก่ Tyler (1950, p. 11); Tabá (1962, pp. 422-425) และ Beauchamp (1984, p. 45) และได้ผ่านกระบวนการหาคุณภาพตามขั้นตอนโดยเริ่มตั้งแต่

ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะตลอดจนผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมและหน่วยการฝึกอบรม มีการนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนสามารถนำไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมีวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการนักเรียน อีกทั้งผู้วิจัยได้จัดทำรูปแบบและเทคนิคการฝึกอบรมที่หลากหลายน่าสนใจเหมาะสมวัยระดับของผู้เรียน สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ รสริน พิมลบรรยงก์ (2550, หน้า 16-19) ได้กล่าวว่าผู้รับการฝึกอบรมจะมีลักษณะแตกต่างกัน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจของการสอน ผู้สอน ผู้ฝึกอบรม ต้องคำนึงเพื่อจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัยสำหรับในการฝึกอบรม ซึ่งสนับสนุนแนวคิดเรื่องกฎการเรียนรู้มาจากแนวคิดของนักจิตวิทยาการศึกษา คือ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึง กฎแห่งความเชื่อมโยง (Law of association) ว่าการนำความรู้ที่ได้รับใหม่เชื่อมโยงกับความรู้หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนหรือผู้รับการอบรมมีความรู้เดิมอยู่แล้ว โดยการใช้อุปกรณ์เชื่อมโยงสามารถทำได้โดยการใช้การเปรียบเทียบของสองสิ่งที่มีความคล้ายกัน และใช้กระบวนการที่คุ้นเคยมาเปรียบเทียบความต่าง

3. พฤติกรรมแสดงถึงการมีวินัยและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏว่า พฤติกรรมการมีวินัยและความซื่อสัตย์ หลังการฝึกอบรม 1 เดือน สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีเนื้อหาที่ใกล้ตัวและเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของนักเรียนทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง สามารถจดจำความรู้ ได้ดีกว่าการท่องจำโดยได้นำเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาให้นักเรียนได้ ระดมสมอง และแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงผลดีของการมีวินัยและความซื่อสัตย์ และผลเสียของการขาดวินัยและ

ความซื่อสัตย์ ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนตระหนักถึงการเห็นความสำคัญของความมีวินัยและความซื่อสัตย์ ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความมีวินัยและซื่อสัตย์สุจริตและประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมอีกทั้งการจัดทำหลักสูตรอบรมได้จัดทำขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรม เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของบันดูรา (Bandura, อ้างถึงใน สมชาย ัญญธนกุลม, ม.ป.ป., หน้า 34–36) ที่กล่าวถึง มนุษย์สามารถคิดในเชิงประเมินว่า พฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะทำให้เกิดผลกิจกรรมอะไรบ้าง และผลกิจกรรมต่าง ๆ มีความปรารถนามากน้อยเพียงใดในเชิงประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำ พฤติกรรมหนึ่งและนำไปสู่การบังคับตัวเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนตั้งไว้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างด้านมีวินัยและความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก เนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละหน่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม อีกทั้งวิทยากรก็เป็นบุคคลที่มีความสามารถอย่างสูงเพราะสังเกตได้จากการเตรียมรูปแบบเนื้อหาการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี มีการวิเคราะห์ที่ได้ประเมินจากระดับวัย ระดับการศึกษาของนักเรียนที่เข้ารับการอบรมเป็นเกณฑ์หลักแล้วก็ได้้นำแนวคิดและวิธีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการฝึกอบรมอีกทั้งมีวิธีการนำเสนองานได้อย่างน่าสนใจ การฝึกอบรมจึงเป็นการเรียนรู้ที่สนุกสนานผ่อนคลาย และทำหายความสามารถโดยนักเรียนได้รับประสบการณ์ที่ตรงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมสูง นอกจากนี้ นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มแบบร่วมมือกัน มีการทำเป็นทีมเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลลัพธ์ที่ได้ก็เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Johnson, Johnson and Holube (1994, pp. 1.3–1.4 อ้างถึงใน ทิศนา แหมมณี, 2553, หน้า 103) กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้นและมีผลงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ควรดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ห้อย่างเป็นระบบถึงข้อบกพร่องในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเพื่อนำมาพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ
3. ควรจัดระบบการนิเทศภายในกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
4. ครูควรสอดแทรกการเรียนการสอนในประเด็นความมีวินัยและความซื่อสัตย์โดยอาจจะสอดแทรกในเนื้อหาการเรียนรู้ต่าง ๆ
5. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจำเป็นต้องมีการกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ถาวรจะต้องไม่กระทำไปเพียงชั่วคราวเท่านั้น และควรได้มีความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งโรงเรียนและผู้ปกครอง ไม่ปล่อยให้บทบาทของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่เพียงฝ่ายเดียว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองในรูปแบบอื่น ๆ เกี่ยวกับกระบวนการวิธีการเพื่อนำมาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่อยู่ในระดับต่ำให้ดีขึ้นเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมให้สูงขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
4. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองและเกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม

เอกสารอ้างอิง

- ทิศนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ จันทร์เรือง. (2548). *เอกสารประกอบการสอน รายวิชา หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รสริน พิมพ์บรรยงก์. (2550). *ระบบการสอนและการฝึกอบรม : การออกแบบ การพัฒนาและการนำไปใช้*. นครราชสีมา: โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- โรงเรียนในเครือข่ายพระธาตุมหาชัย. (2559). *ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมจริยธรรม*. นครพนม: โรงเรียนมหาชัยวิทยาคม.
- สมชาย ธีรธนกุล. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. พิษณุโลก: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. เข้าถึงได้จาก http://www.mua.go.th/users/bpp/developplan/download/higher_edu_plan/PlanHEdu11_051055.pdf 10 กรกฎาคม 2561.
- Beauchamp, George A. (1984). *Curriculum Theory* (4th ed.). Boston: Peacock Publisher.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York: Harcourts Brace & World.
- Tyler, R.W. (1950). *Basic Principles of Curriculum Development and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.